

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Pardubice

Inspekční zpráva

**Základní škola Jablonné nad Orlicí
okres Ústí nad Orlicí**

Jamenská 555, 561 64 Jablonné nad Orlicí

Identifikátor školy: 600 104 206

Zřizovatel: Město Jablonné nad Orlicí

Termín konání orientační inspekce: 22. - 24. leden 2001

Čj.	105 060/01-5126
Signatura	oj5cu106

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola v Jablonném nad Orlicí je úplná škola s 23 třídami v devíti ročnících (1. stupeň 11 tříd, 2. stupeň 12 tříd). Od 1. července 1994 je právním subjektem. Sdružuje základní školu a školní družinu. V letošním školním roce ji navštěvují 572 žáci, z toho 204 dojíždí ze třinácti okolních obcí. Celkový počet žáků převyšuje kapacitu uvedenou v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 20. května 1998, kde je stanovena kapacita školy 550 žáků. Výuka ve všech ročnících probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2.

V areálu školy, který tvoří několik vzájemně propojených budov, je žákům i pracovníkům k dispozici školní jídelna, samostatný právní subjekt.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání na 1. stupni

Kvalita vzdělávání byla hodnocena na základě hospitační činnosti v předmětech český jazyk, matematika, prvouka, přírodověda a hudební výchova.

Ve sledovaných předmětech odpovídala časová dotace učebnímu plánu zvoleného vzdělávacího programu. Členění učiva bylo v souladu s učebními osnovami předmětů, kontinuita výuky byla zajišťována zpracovanými tematickými plány. V hodinách měly vyučující stanoveny přiměřené výukové cíle, které většinou zohledňovaly aktuální stav žáků. Probírané učivo mělo návaznost na předcházející lekce, časově odpovídalo tematickým plánům. Příprava učitelek na výuku byla vesměs pečlivá a důsledná. Všechny pedagogické pracovnice byly informovány o žácích se specifickými potřebami.

Všechny vyučující, mimo jedné, splňovaly požadavek odborné a pedagogické způsobilosti. Jedna z učitelek absolvovala vyšší odbornou školu pedagogickou. Odbornost vyučujících pozitivně ovlivňovala pedagogický proces ve většině vyučovacích hodin. Specializace učitelek je ve škole využívána vzájemnou výměnou některých předmětů.

Jednotlivé učebny 1. stupně byly funkčně a účelně zařízeny, většina byla vybavena novými lavicemi a židličkami. Učební pomůcky a didaktická technika byly standardní úrovně, často staršího data. Výuka hudební výchovy probíhala v odborné učebně s kvalitním a průběžně inovovaným vybavením. Žáci v hodinách pracovali s učebnicemi, které odpovídaly platnému seznamu učebnic. Pro většinu předmětů měli k dispozici pracovní sešity, které byly hrazeny rodiči žáků. Využití názorných pomůcek bylo v hodinách rozdílné. V některých učitelé použili radiomagnetofon, nástěnné obrazy, karty s příklady, časopisy, encyklopedie, obrázky přírodnin a hudebních skladatelů, v několika lekcích bylo využito názoru malých dětí. Prostředí všech učeben bylo podnětné, výzdoba množstvím prací žáků působila estetickým dojmem. Psychohygienu výuky narušovala zkrácená délka přestávek. Zařazení relaxačně pohybových částí v hodinách nebylo vždy pravidlem.

Organizace většiny sledovaných hodin byla promyšlená, výuka byla řízena účelně s jasně stanoveným cílem. Pokyny učitelů k práci žáků byly jednoznačné a srozumitelné. Jednotlivé činnosti plynule navazovaly, jejich střídání bylo logické a příznivě ovlivňovalo aktivitu žáků. Vyučující používaly pestré vyučovací metody a zajímavé formy práce, zařazovaly aktivizující činnosti. Vyučovací čas byl využíván efektivně. V hodinách českého jazyka byly vysvětlovány významy slov, rozšiřována slovní zásoba a vyjadřování žáků. Byly procvičovány čtenářské dovednosti a upevňovány návyky správného čtení. Práce s textem byla zpestřena zajímavostmi o autorovi knihy, jeho portrétem a ilustracemi. Správná

výslovnost byla procvičována pomocí říkanek a básní. V jedné z hodin byla patrná individuální pomoc žákyni - cizince. Hodiny matematiky byly charakteristické množstvím procvičených a zopakovaných jevů, včetně učiva geometrie. V některých hodinách měly vyučující kvalitně připravenou tabuli s množstvím zajímavých úloh a příkladů. Ve většině hodin nechybělo zařazení slovních úloh, občas byly řešeny úlohy z praxe. Na různé úrovni byly relaxační části hodin a využití názoru. Hodiny prvouky a přírodovědy byly věnovány zopakování učiva v úvodních částech a vyvození nové látky na základě poznatků žáků. Učitelky usilovaly o stálou aktivizaci žáků podnětnými otázkami, nechybělo využití znalostí žáků z jiných předmětů. Ve většině hodin se učivo opíralo o názor, poznatky byly doplněny úryvky z časopisů a zajímavostmi z encyklopedií. Záznamy v žakovských sešitech byly většinou věcné, pouze v jedné hodině byl připravený zápis na tabuli zbytečně podrobný. Hodina hudební výchovy byla z převážné části věnována poslechu hudební skladby. Žáci v úvodní části zazpívali pouze dvě písničky, následovala teoretická výuka o hudebních skladatelích a příprava hudebního poslechu. V hodině převažovalo pasivní přijímání poznatků žáky. Žáci byli vedeni k lásce k hudbě a hudebnímu prožitku. Přes dlouhou teoretickou a poslechovou část bylo patrné odborné vedení a dobré znalosti žáků.

Motivace žáků v hodinách měla rozdílnou úroveň. V některých byla zařazena kvalitní motivace vstupní i v průběhu hodin, někde byla motivační složka minimální. Ve většině lekcí byly využity příklady z praxe a zkušenosti žáků z jiných oblastí. Ve všech hodinách bylo ověřováno pochopení učiva, byla využita zpětná vazba s analýzou chyb. Hodnocení žáků mělo převážně charakter pozitivní motivace. Individuální schopnosti žáků většina učitelek zohledňovala.

Komunikace učitelek se žáky byla založena na vzájemné důvěře a atmosféře spolupráce. V hodinách byla akceptována dohodnutá pravidla, byl vytvářen prostor pro vyjádření vlastního názoru žáků. V některých hodinách byly rozvíjeny komunikativní dovednosti žáků a vzájemná tolerance a ohleduplnost. V několika hodinách převažovalo mluvené slovo učitelky s pasivním přijímáním poznatků žáky.

Plánování a příprava, organizace, metody a formy výuky, motivace a hodnocení žáků, interakce a komunikace byly velmi dobré. Materiální a psychohygienické podmínky byly průměrné.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech na 1. stupni byla celkově velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání na 2. stupni

Matematika

Ve všech ročnících odpovídala týdenní časová dotace výuky matematiky schválenému učebnímu plánu. Probírané učivo bylo v souladu s učebními osnovami. Stanovené výukové cíle korespondovaly s věkem a schopnostmi žáků. Příprava pedagogů na vyučování byla pečlivá a kvalitní.

Všichni čtyři vyučující matematiky byli odborně i pedagogicky způsobilí. Výuka většinou probíhala ve světlých, funkčně a účelně vybavených kmenových učebnách. Jejich prostředí bylo příjemné, estetické, pro žáky podnětné. Dvě hodiny nejvyššího ročníku byly vyučovány v nevhodných prostorách. Jedna ve třídě zřízené ze školní knihovny, kde byl prostor vzhledem k velkému počtu žáků velmi stísněný. Druhá v místnosti cvičné kuchyně, bez tabule, s nevhodným uspořádáním nábytku. Ve všech hodinách měli žáci k dispozici nové, platné učebnice. Národné pomůcky byly používány minimálně, didaktická a výpočetní technika nebyly použity vůbec.

Struktura sledovaných hodin odpovídala vytyčeným výukovým cílům. Vyučování bylo

vedeno frontálním způsobem, střídala se společná práce s prací samostatnou. Učitelé sledovali, na co žáci navazují a čeho mají dosáhnout. Příhodné bylo zařazení problémových úloh a příkladů z praxe. Vyučující dbali na zásady soustavnosti, názornosti a přiměřenosti. Ve všech hodinách byl věnován dostatečný prostor procvičování. Vyučovací čas byl převážně efektivně využit. Ve všech částech hodin byla účelně zařazena práce s učebnicí. Organizační pokyny byly jasné, přiměřené, žákům srozumitelné. Učivo bylo interpretováno věcně správně. V hodinách chyběly relaxační prvky.

Motivační složka měla ve výuce různou úroveň. Byla užívána vstupní i průběžná motivace, v některých hodinách ovšem jen v malé míře, nebo vůbec ne. Opakování mělo návaznost na probírané učivo. Otázky se zaměřovaly na jeho pamětní zvládnutí, příklady na aplikaci. Při zadávání úloh byla respektována zásada přiměřenosti. Při jejich řešení učitelé poskytovali žákům individuální pomoc. V závěru výuky nebylo provedeno zhodnocení žákovských výkonů.

Vzájemná komunikace byla založena na respektování předem dohodnutých pravidel. Žáci v hodinách většinou aktivně spolupracovali s učiteli. Vyučující pozitivně ovlivňovali psychosociální podmínky ve třídách. Jejich verbální i neverbální komunikace navozovala klidnou pracovní atmosféru. Nežádoucí chování žáků nebylo zaznamenáno.

Plánování a příprava výuky, organizace, metody a formy výuky, interakce a komunikace byly hodnoceny jako velmi dobré. Podmínky výuky, motivace a hodnocení žáků byly průměrné.

Celkově byla kvalita vzdělávání v matematice velmi dobrá.

Chemie a přírodopis

Plánovaný týdenní počet hodin obou předmětů odpovídal učebnímu plánu. Obsah učiva v hospitovaných hodinách korespondoval s učebními osnovami. Výukové cíle většiny hodin byly přiměřené věku žáků. Všechny hodiny byly připravené. Učivo vždy navazovalo na předcházející probíraná témata.

Výuku přírodopisu zajišťují dva vyučující, výuku chemie jeden. Všichni mají odbornou i pedagogickou způsobilost. Hospitace proběhly u všech tří učitelů, v osmi vyučovacích hodinách. K výuce sloužily kmenové třídy, odborná učebna fyziky a chemie a odborná učebna přírodopisu. Vybavení odborných pracoven bylo nadstandardní úrovně. V pracovně chemie bylo umístěno video, zpětný projektor a počítač. Zasklené skříně obsahovaly přehledně uspořádané pomůcky z fyziky a chemie. Výška laboratorního stolu umožňovala žákům dobré sledování průběhu pokusů. Učebna přírodopisu byla vybavena zásuvkovými skříněmi s připravenými pomůckami pro jednotlivé výukové celky. Výstavky umístěné na chodbách přilehlých k učebnám působily esteticky (vylišované větvičky s listy stromů) a navazovaly na právě probírané učivo (výstavka nerostů). Všichni žáci měli učebnice a používali je při výuce. Ve všech hodinách panovala příznivá atmosféra, v menší míře však byly zařazovány relaxační prvky.

Ve všech hospitovaných hodinách byl v úvodu žákům oznámen cíl hodiny. Nejlépe hodnocené hodiny se odvíjely především od činností žáků. Pro poznávání bylo využíváno induktivní metody, žáci nejdříve prostřednictvím pokusů zjišťovali a pak zobecňovali. Rovněž část učiva sami zpracovali a pak přednesli. Velmi hojně bylo navazováno na učivo z jiných předmětů a praktické využití. Další hospitované hodiny měly klasickou stavbu. Po zkoušení následoval výklad, který byl veden rozhovorem se žáky. I v těchto hodinách byly zařazovány srovnávací metody, logické vyvozování i referáty. Pak následoval zápis do poznámkových sešitů, v některých hodinách zbytečně dlouhý. Ve všech hodinách bylo využíváno množství názorných pomůcek, byly předvedeny pokusy, obrazový materiál

z odborných publikací. Z didaktické techniky bylo v hospitovaných hodinách použito video. Nedostatkem většiny hodin byl krátký nebo vůbec žádný čas věnovaný shrnutí a procvičení nové látky.

Mezi motivační faktory patřilo oznámení cíle hodin i důraz na názornost výuky. Využívány byly i otázky žáků navazující na jejich zkušenosti z četby i sledování televize. Žáci měli v žakovských knížkách dostatečné množství známek. Při vlastním zkoušení bylo zaznamenáno, že v některých případech žákům nebylo položeno dostatečné množství otázek, aby byly zjištěny jejich skutečné znalosti. Do projevu žáků bylo zasahováno nepříliš zřetelně formulovanými otázkami, které zkoušené vyváděly z rovnováhy, málo času jim bylo dááno na rozmyšlenou. Analýza výsledku zkoušení, pokud byla provedena, byla stručná a spíše formální. Dovednost sebehodnocení žáky nebyla rozvíjena. Většina hodin byla sice vyučujícími zhodnocena, hodnocení však probíhalo často za malé pozornosti žáků o přestávce.

Ve všech hodinách byl vytvářen prostor pro diskusi, přiměřený charakteru předmětů. Z vystupování žáků i z jejich pohotových odpovědí bylo zřejmé, že na možnost a volnost diskuse jsou zvyklí. Komunikativní dovednosti byly rozvíjeny.

Plánování a příprava výuky, podmínky výuky, motivace a hodnocení žáků, interakce a komunikace byly hodnoceny jako velmi dobré. Organizace, formy a metody výuky byly průměrné.

Celkově byla výuka přírodopisu a chemie hodnocena jako velmi dobrá.

Zeměpis

Celkový počet vyučovacích hodin zeměpisu v 6. až 9. ročníku odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu školy. Pro žáky 6., 7. a 8. ročníku jsou v učebním plánu školy stanoveny dvě hodiny za týden. Žáci 9. ročníku mají zeměpis jednu hodinu v týdnu. Tematické plány vyučujících odpovídají osnovám, obsah učiva 9. ročníku je redukován s přihlédnutím ke snížené dotaci počtu vyučovacích hodin.

Z celkového počtu jedenadvaceti vyučovacích hodin zeměpisu ve škole je šest hodin vyučováno pedagogickým pracovníkem bez odborné způsobilosti. Předmět se vyučuje v kmenových třídách, odbornou pracovnu zeměpisu škola nemá. V hospitovaných hodinách nebyly zjištěny žádné nedostatky v psychohygienických podmínkách a v materiálním vybavení žáků pro výuku. Prostředí bylo estetické, pro žáky podnětné. Členění vyučovacích hodin i tempo výuky odpovídalo věku žáků. Nové učebnice zeměpisu byly k dispozici všem žákům, zastaralé školní zeměpisné atlasy byly vyměněny za nové, odpovídající současné situaci. V zeměpisném kabinetu je dostatek pomůcek, nástěnných map, odborné a naučné literatury. Přehledné uložení pomůcek podporuje jejich využívání v jednotlivých hodinách. Vyučující mohou využívat 35 videokazet s geografickou tematikou. Ve sledovaných vyučovacích hodinách video použito nebylo.

Čas pro výuku byl v hospitovaných hodinách účelně využíván. Učitelé věnovali dostatek prostoru opakování a upevnění učiva probíraného v předchozích vyučovacích jednotkách. Samozřejmostí byly kontroly domácích úkolů. Jejich zadávání bylo vhodně motivované a přiměřeně náročné, žáci mohli vybírat otázky z více možností. Perfektní organizace vyučovacích hodin, využití magnetických kartiček se zeměpisnými pojmy, využití filmové smyčky (vznik větru) a samostatné práce žáků s učebnicemi usnadňovaly pochopení a zvládnutí nového učiva. V celém průběhu výuky vyučující využívali práci s žakovskými atlasy, nástěnnou mapou a připravenými přehlednými pracovními listy s tematikou zaměřenou na probírané učivo. Převládala snaha vyučujících sdělit žákům základní poznatky a podstatné věci. Kladem bylo vyvozování učiva (proudění vzduchu) za pomoci praktických příkladů

ze života. Stručné zápisy v sešitech slouží k dobré orientaci žáků při domácí přípravě na výuku.

Aktualizace učiva a vycházení ze znalostí žáků o regionu podporovaly zájem většiny z nich o výuku. Při zadávání úkolů vyučující ověřovali jejich pochopení, byla respektována zásada přiměřenosti. Při hodnocení byly zohledňovány individuální dispozice žáků.

V hospitovaných hodinách byla respektována osobnost jednotlivců, žákům byl dáván prostor pro vyjádření jejich názoru. Verbální i neverbální komunikace vyučujících s žáky byla kultivovaná, v průběhu vyučovacích hodin se neprojevil žádné vážnější nedostatky v chování žáků.

Učební plány a osnovy učiva zeměpisu byly plněny. Materiální a psychohygienické podmínky výuky měly vynikající úroveň. Stejnou úroveň měly organizace, formy a metody výuky, interakce a komunikace i způsoby hodnocení a motivace žáků.

Celkově měla výuka sledovaných vyučovacích hodin zeměpisu vynikající úroveň.

Občanská výchova

Plánovaný týdenní počet hodin byl v souladu s učebním plánem. Obsah učiva v hospitovaných hodinách odpovídal učebním osnovám. Výukové cíle byly přiměřené věku žáků. Všechny hodiny byly připravené.

Hospitováno bylo u třech vyučujících, které měly pedagogickou způsobilost pro výuku na druhém stupni základní školy. Výuka probíhala v kmenových, standardně vybavených třídách. Učební prostředí bylo estetické, tempo výuky odpovídalo věku žáků. Vyučující měly k dispozici různé typy učebnic. Pro výuku používaly i vlastních knih.

Probírání nové látky většinou vycházelo z činnosti a aktivity žáků. Realizována byla i práce ve skupinách. Vyučující v řízených rozhovorech navazovaly na probírané učivo v hodinách přírodopisu, dějepisu, zeměpisu. Všechny hodiny obsahovaly četné výchovné prvky. Velmi hodnotné bylo nenásilné vedení žáků k zamyšlení nad svými vlastnostmi i nad rozdílností posuzování mravního chování z úhlu pohledu jednotlivých náboženství. Mezi formy výuky patřilo i zpracovávání projektů. V závěru hodin chybělo shrnutí a zopakování nových poznatků.

Motivací byla zajímavost učiva, jeho zřetelný význam pro osobní život každého žáka i nastínění obsahu učiva příštích hodin. Jako nevhodné hodnotila ČŠI zařazování písemného zkoušení. Možnosti závěrečného hodnocení hodin nebylo využíváno.

Všechny vyučující prokázaly dovednost navázat kontakt se žáky. Interakce a komunikace mezi žáky navzájem byla realizována při práci ve skupinách. V jedné hodině nebyla respektována pravidla rozhovoru a bylo akceptováno, že se žáci smáli neobratnějším formulacím svých spolužáků. Rovněž byly zaznamenány otázky, vůči konkrétním žákům, které nebyly zcela taktí.

Plánování, příprava a psychohygienické podmínky výuky, motivace a hodnocení žáků byly velmi dobré. Materiální podmínky byly průměrné. Organizace, formy a metody výuky, interakce a komunikace byly hodnoceny jako velmi dobré, v jedné hodině měly citelně slabá místa.

Celkově byla výuka občanské výchovy hodnocena jako velmi dobrá.

Tělesná výchova

Ve škole se vyučuje celkem 30 hodin povinné tělesné výchovy. Tematické plány vyučujících (na 2. stupni učí tělesnou výchovu 6 pedagogických pracovníků) odpovídají dvouhodinové

dotaci tělesné výchovy za týden. Jako nepovinný předmět nabízí škola žákům 7. - 9. ročníku sportovní hry. Pro žáky 4. a 5. ročníku jsou zřízena dvě oddělení pohybových her. V rámci výuky tělesné výchovy zajišťuje škola v průběhu školního roku žákům 3. a 4. ročníku plavecké kurzy v délce deseti dvouhodinových lekcí. Plaveckého výcviku se mohou účastnit i žáci 2. ročníku, náklady na jejich výcvik jsou hrazeny z finančních prostředků rodičů. Lyžařský kurz pro žáky 7. ročníku je pravidelně organizován v okolí města. Součástí výuky tělesné výchovy je pohybová průprava, základní gymnastika, míčové hry a lehká atletika.

Tělesnou výchovu učí pedagogičtí pracovníci bez odborné způsobilosti pro předmět. V době inspekce probíhala výuka ve dvou tělocvičnách školy. Velká tělocvična (hala) má vybavení pro sálové míčové hry a základní gymnastiku. Kovové tyče na šplh jsou udržované. Z hlediska bezpečnosti je neodpovídající uložení závodních bradel a kladiny. Části tohoto náčiní zasahují do prostoru hrací plochy a mohou tak být příčinou vážného zranění v průběhu hodin tělesné výchovy. Malá tělocvična slouží především pro výuku pohybové průpravy, aerobní cvičení a základní gymnastiku. Větší počet žáků v některých vyučovacích hodinách zde působí vyučujícím značné organizační potíže. Při větších počtech žáků je efektivita výuky nízká. Nezpůsobilé pro základní akrobatická cvičení jsou staré, značně poškozené parkety a gymnastický koberec. V letním období využívá škola vlastní antukové hřiště na košíkovou a odbíjenou, na hřišti je i sektor pro skok daleký. Pro výuku lehkootletických disciplín má škola k dispozici „Městský stadion“, který je v blízkosti školy.

Hospitované hodiny tělesné výchovy měly rozdílnou úroveň. Některé umožňovaly žákům dostatek aktivního pohybu, jiné byly z hlediska efektivity a využití prostoru méně zdařilé. Vynikající úroveň měla hodina tělesné výchovy žákyň 9. ročníku. Žákyně prokázaly perfektní pohybovou kulturu a zvládnutí základních gymnastických cviků. Při aerobním cvičení s hudbou byl evidentní jejich zájem o aktivní pohyb. Pouze v jedné vyučovací hodině žáci nedostatečně respektovali pokyny vyučujícího.

V převážné většině sledovaných hodin vyučující podporovali kladnou motivaci jednotlivé výkony žáků. Pravidelnou přípravu v rámci hodin tělesné výchovy potvrzují úspěchy žáků školy ve sportovních soutěžích. Především se jedná o dobré výsledky v košíkové, fotbale, halové kopané, v lehkootletických disciplínách a v současné době i ve florbale.

Osnovy a tematické plány tělesné výchovy byly plněny. Materiální vybavení školy bylo velmi dobré, psychohygienické podmínky pro výuku tělesné výchovy byly průměrné. Organizace, formy a metody výuky měly průměrnou úroveň. Interakce a komunikace, způsoby hodnocení a motivace žáků měly velmi dobrou úroveň.

Sledované vyučovací hodiny tělesné výchovy měly celkově velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání

V hospitovaných hodinách na 1. stupni a v hodinách matematiky, přírodopisu, chemie, zeměpisu, občanské výchovy a tělesné výchovy na 2. stupni měla výraznou převahu pozitivita. Celkově byla kvalita vzdělávání velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitel školy má na základě analýzy stávajícího stavu a podmínek školy a po konzultacích se zástupci MěÚ zpracovány koncepční záměry rozvoje školy do roku 2003. Dlouhodobá koncepce se dotýká tří oblastí: údržby budov, materiálního vybavení a řídicí práce. Prioritou

z hlediska údržby budov byla generální rekonstrukce kotelny, uskutečněná loni v létě. Následovat by měla rekonstrukce sanitárních zařízení, nátěr podlahy v tělocvičnách a realizace plánu na využití prostor po bývalé kotelně a nádržích na lehký topný olej. V oblasti materiálního vybavení klade vedení důraz na zařízení druhé jazykové učebny, na rozšíření internetu a obnovu pomůcek pro některé předměty. Z hlediska řídicí práce je prioritou vytvářet ve škole pohodu s přiměřenou náročností, hledat kvalitní náhrady za odcházející učitele a vychovat své nástupce. Další úkoly jsou rozpracovány v jednotlivých kapitolách „Plánu činnosti školy v r. 2000 - 2001“. Jedná se o oblasti výchovy, vzdělávání, spolupráce s dalšími organizacemi, vzdělávání pedagogických pracovníků a oblast systému řídicí a kontrolní činnosti. Vytyčené cíle jsou reálné, splnitelné, kvalifikované. Roční plán rámcových úkolů je doplněn přehledem konkrétních akcí v jednotlivých měsících. Plán je zpracován kvalitně, pečlivě, při jeho přípravě spolupracovali s vedením školy i ostatní pedagogičtí pracovníci, byly využívány jejich podněty a připomínky. S konečnou verzí byl pedagogický sbor seznámen na začátku školního roku a dokument je trvale vyvěšen na nástěnce ve sborovně. Při schůzce výboru SRPDŠ s ním byli seznámeni zástupci rodičů a obdobně i představitelé MěÚ. Podrobné týdenní plány, vyvěšované ve sborovně vždy předchozí pátek, obsahují přesné a výstižné organizační pokyny včetně jmenovitého určení zodpovědnosti.

Učební plán vzdělávacího programu Základní škola není plněn. Celkový týdenní počet hodin v 6. ročníku je podle schváleného plánu 27 hodin, vyučováno je 28, v 8. ročníku plán uvádí 30 hodin, vyučuje se 29. Tím je porušen § 3 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Nabídku volitelných předmětů tvoří technické činnosti, domácnost a informatika. V rozvrhu jsou tyto hodiny chybně označovány jako součást praktických činností. Nepovinné předměty pro žáky 1. stupně jsou sborový zpěv, pohybové hry a náboženství, pro žáky 2. stupně sborový zpěv, sportovní hry, cvičení z českého jazyka, informatika a náboženství. Pro nejmenší žáky s vadou řeči je ve škole zřízena logopedická náprava a pro žáky 4. a 5. ročníku zdravotnický kroužek.

Škola nevykazuje žádné zdravotně postižené žáky.

Na základě nedostatků v učebním plánu školy byla oblast plánování hodnocena jako průměrná.

Organizování

Kompetence jsou ve škole jasně vymezeny. Pro vedoucí pracovníky je vypracován materiál „Rozdělení funkcí a odpovědností ředitelství školy v Jablonném nad Orlicí“, kterým ředitel delegoval některé pravomoci na své zástupce - např. tvorbu rozvrhu, zajištění suplování, objednávky učebnic a sešitů, problematiku bezpečnosti práce, řízení provozních zaměstnanců, organizaci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků; inventarizaci, výpočet mezd, personalistiku atd. Pedagogický zástupce je zároveň výchovným poradcem. Poradními orgány ředitele jsou mimo pedagogické rady také předmětové komise a metodické sdružení 1. stupně, dále výbor SRPDŠ a zásadní otázky jsou konzultovány i s vedením odborů. Organizační struktura školy umožňuje účinné řízení.

Organizace vyučování není v souladu s platnými předpisy. Zkrácením délky 6., 7. a 8. vyučovací hodiny na 40 minut a přestávek - po 2. hodině na 15 minut, po 4., 5., 6. a 7. hodině na 5 minut - je porušen § 9 odst. 2 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Vedení se vzhledem k velkému počtu dojíždějících žáků (36 %) snažilo nedodržením délek hodin a přestávek uzpůsobit konec vyučování odjezdu autobusů. Nepožádalo však o udělení výjimky MŠMT.

Povinná dokumentace školy je vedena v daném rozsahu a stanovenou formou. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1999/2000 poskytuje dostatek informací, obsahuje charakteristiku školy, seznam pracovníků, informace o vzdělávacích programech školy,

přehledně sestavené výsledky vzdělávání žáků, údaje o zařazování žáků a podrobný popis mimoškolních aktivit - kulturních a sportovních akcí, které škola pořádala, úspěchů v matematických a jiných soutěžích a pozornost je věnována také činnosti dvou školních pěveckých sborů. Ochrana osobních dat je zajištěna.

Rozhodnutí vydávaná ředitelem jsou jednoznačná, konkrétní, adresná a včasná. Při své práci využívá náměty a připomínky pracovníků školy včetně těch od nejmladších a nejméně zkušených. Cenné jsou i podněty rodičů. Informace získávají pracovníci školy při pedagogických radách, pracovních poradách, při každodenních osobních setkáních a z nástěnek ve sborovně. Žákům jsou informace předávány prostřednictvím školního rozhlasu, nástěnek a třídnických hodin. Rodiče jsou informováni o aktuálním prospěchu a chování svých dětí a o dění ve škole pomocí žakovských knížek a notýsků nebo osobně při informačních hodinách a při třídnických schůzkách, které se konají 2 - 3 krát ročně, dle potřeby třídního učitele i vícekrát.

Škola se prezentuje na veřejnosti především činností dvou pěveckých sborů - Jabloňky a Podorlického dětského pěveckého sboru, které každoročně vystupují na mnoha kulturních akcích pořádaných nejen ve městě, ale i v širokém okolí a na mezinárodním poli. Dále škola pořádá sportovní utkání, kulturní představení, výstavy a další akce. O veškerém dění ve škole i mimo ni informuje Jablonský zpravodaj, ve kterém publikují své články nejen ředitel a učitelé, ale i žáci.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy byla v souvislosti s porušením výše zmíněné vyhlášky MŠMT hodnocena jako průměrná.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení školy je funkční a účinné, navazuje na plánování a kontrolu jednotlivých činností. Při řízení školy využívá ředitel demokratický způsob vedení podřízených, jež sám označil jako „přísná demokracie“. Jde o vytvoření prostředí spolupráce s vysokými nároky na pracovitost, důslednost, pečlivost, osobní příklad. Podmínky pro tvořivost a iniciativu jsou vytvořeny, jsou využívány dobré nápady, jedinečné schopnosti, učitelé mají možnost účasti na různých vzdělávacích akcích.

Výuka je ze 76,5 % zajištěna pedagogy s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Z celkového počtu je 18,9 % hodin vyučováno učiteli bez odborné způsobilosti pro daný předmět, 1,3 % hodin je vyučováno vyučující bez pedagogické způsobilosti a zbývající 3,3 % hodin jsou vyučovány bez odborné i pedagogické způsobilosti. Z hlediska odbornosti chybí učitelé cizích jazyků, občanské a rodinné výchovy, tělesné výchovy a částečně zeměpisu a dějepisu. Vedení školy se daří vyhledávat za odcházející učitele vhodné náhrady, které zvyšují procento výuky vedené s úplnou způsobilostí. Pomoc začínajícím a nekvalifikovaným pedagogům zajišťují uvádějící učitelé.

Systém kritérií pro přidělování osobních příplatků je pečlivě vypracován, oceněna je každá práce navíc (vedení zájmových útvarů, předmětových komisí, metodického sdružení, účast na DVPP, péče o kabinety, sbírky atd.). S kritérii jsou pracovníci seznámeni, jsou zveřejněna na nástěnce ve sborovně. Výše osobních příplatků je plošně upravována dvakrát ročně, v případě neplnění úkolů okamžitě.

Vedení a motivování pracovníků má velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Systém vnitřní kontroly školy je funkční. Ředitel má zpracovaný plán kontrolní činnosti, která se zaměřuje především na kvalitu práce pedagogických pracovníků včetně kontroly žakovských prací, dále na vedení pedagogické dokumentace, na dodržování zásad bezpečnosti

práce, na kontroly provozu školy atd. Do kontrolní činnosti jsou zapojeni kromě ředitele i jeho zástupci. K neformální kontrole a přehledu o práci podřízených slouží každodenní kontakt s pedagogy a ostatními pracovníky školy. Kontrola výchovně-vzdělávacího procesu je založena na hospitační činnosti. Z hospitačí jsou vedeny přehledné záznamy zachycující cíl hospitace, téma a průběh hodiny, materiální a psychohygienické podmínky výuky, hodnocení hodiny a z něho vyplývající závěr a doporučení. S vyučujícími jsou výsledky kontroly projednávány při pohospitačních rozbořech. S obecnými závěry, pozitivními jevy a častěji se opakujícími nedostatky jsou učitelé seznamováni na společných poradách. V kontrole vedení pedagogické dokumentace byly zjištěny drobné nedostatky. Úroveň výsledků učení žáků je posuzována na základě účasti v testech TIMSS a testech ČŠI EVA 9, v nichž byli žáci velmi úspěšní a dále podle výsledků přijímacího řízení na víceletá gymnázia a střední školy a umístění žáků v různých soutěžích.

System kontroly, jeho rozsah a efektivita byly hodnoceny jako velmi dobré.

Hodnocení kvality řízení

Na základě úrovně jednotlivých sledovaných jevů byla celkově kvalita řízení hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina školy ze dne 5. května 1994
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 40/05/98 ze dne 20. května 1998
- Dlouhodobé záměry vedení školy do r. 2003
- Plán činnosti školy v r. 2000 - 2001
- Týdenní plány práce
- Učební plán školy
- Přehled volitelných a nepovinných předmětů
- Rozvrhy hodin tříd
- Rozdělení funkcí a odpovědností ředitelství školy v Jablonném nad Orlicí
- Rozvrh vyučovacích hodin a přestávek
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000
- Zápis z pedagogických rad
- Třídní knihy 1. - 9. ročníku
- Třídní výkazy a katalogové listy žáků 1. - 9. ročníku
- Záznamy o práci ve volitelných a nepovinných předmětech
- Protokoly o komisionálních zkouškách
- Vnitřní řád školy pro žáky, pedagogické pracovníky a provozní zaměstnance
- Kniha úrazů
- Kritéria pro přidělování osobních příplatků
- Plán kontrolní činnosti ve šk. roce 2000/2001
- Záznamové listy pro hospitační činnost vedení školy

- Tematické plány učiva hospitovaných předmětů
- Podkladová inspekční dokumentace
- Výběr žákovských sešitů a žákovských knížek

ZÁVĚR

Pozitiva

- Estetické prostředí školy
- Nadstandardní vybavení učeben přírodopisu, chemie a fyziky
- Velmi kvalitní výuka zeměpisu
- Úspěšná činnost dětských pěveckých sborů
- Pečlivě vypracovaná dlouhodobá koncepce rozvoje školy a roční plán práce
- Vytvořený podrobný systém kritérií pro přidělování osobních příplatků
- Vysoká úroveň spolupráce s MěÚ Jablonné n. O.

Negativa

- Vyučující věnovali v závěru výuky málo času zopakování učiva a zhodnocení hodin
- V průběhu hodin nebyly zařazovány relaxační prvky
- Psychohygienu narušovala zkrácená délka přestávek
- V 6. a 8. ročníku nebyl dodržován schválený učební plán
- V tělocvičně byla nebezpečně uložena bradla a kladina

Doporučení

- Jednat s autodopravci o posunutí časů příjezdů a odjezdů autobusů
- Rozšířit nabídku volitelných předmětů

Na základě zjištěných skutečností byla celková kvalita výchovně-vzdělávací činnosti školy a řízení školy hodnocena jako velmi dobrá.

Při inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Mirka Machková	Mgr. Mirka Machková, v. r.
Členové týmu	PaedDr. Marta Hunalová	PaedDr. Marta Hunalová, v. r.
	Mgr. Božena Šifnerová	Mgr. Božena Šifnerová, v. r.
	Mgr. František Víšek	Mgr. František Víšek, v. r.

V Ústí nad Orlicí dne 23. února 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 16. března 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Jaroslav Haman	Jaroslav Haman, v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel(ka) školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad - referát školství ÚO	2001-04-11	105 109/01-5126
Městský úřad Jablonné n. O.	2001-04-11	105 108/01-5126
Rada školy	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.